

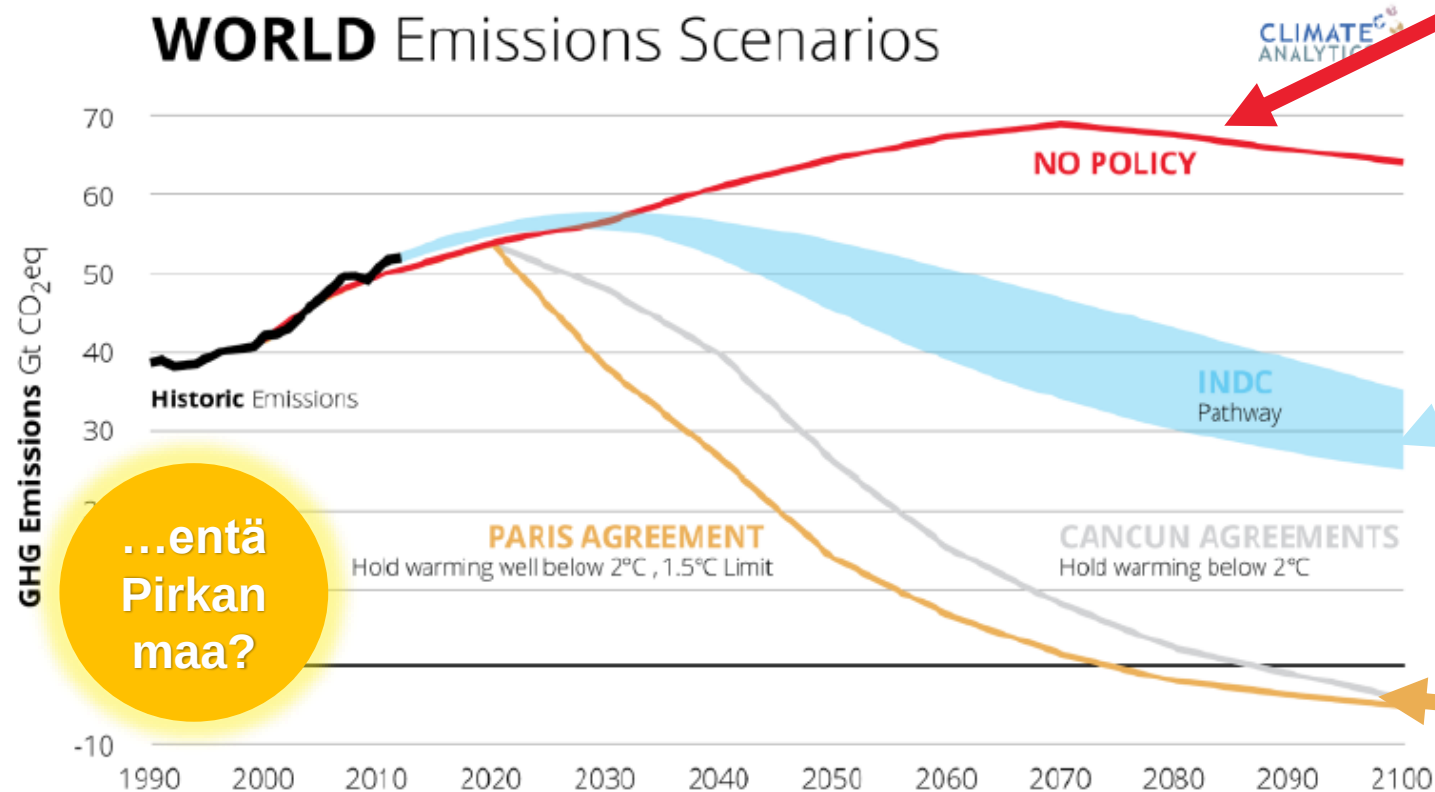

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Katsaus Pirkanmaan ilmastotyöhön

Ilmastojohtamisen aamupäivä 19.1.2021
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen
johtaja **Mari Rajala**, Pirkanmaan ELY-keskus

Pariisin joulukuun 2015 ilmastopöytäkirja => rajataan maapallon lämpötilan nousu 1,5 asteeseen

Jos ei tehdä mitään, edetään kohti 5 asteen lämpötilan nousua esiteolliseen aikaan verrattuna. Arktisilla alueilla nousu on kaksinkertainen.

Nyt tehdyt sitoumukset kattavat noin puolet tarvittavista vähennyksistä – huom.: sitoumus ei vielä tarkoita toteutettua toimenpidettä!

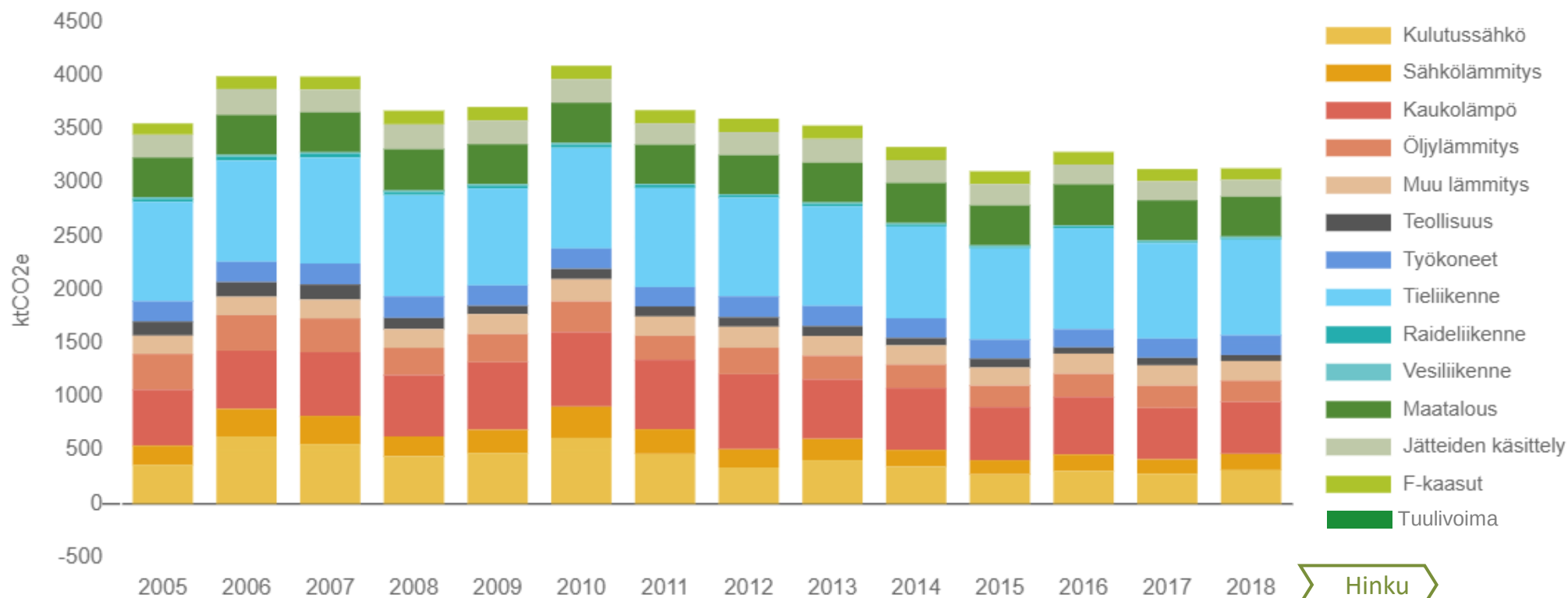
Pariisin sopimuksessa asetettiin 2 asteen tavoite, mutta IPCC:n raportti 2018 nosti esiin, että kunnianhimoisempaan, 1,5 asteen tavoitteeseen pyrkiminen on kriittistä!

Pirkanmaan kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain

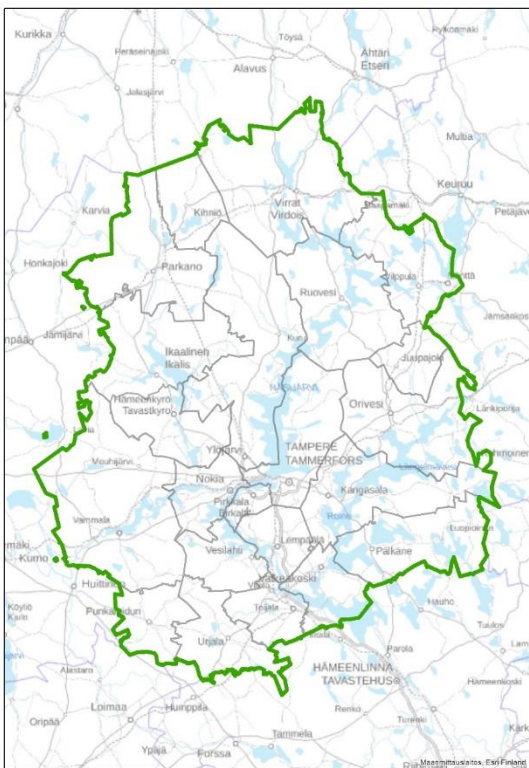
Päästöt Hinku-laskennan mukaan vuonna 2018:

- ▶ Kokonaispäästöt 3 131,4 kt CO₂e
- ▶ Muutos 2007 - 2018 -22 %
 - ▶ Hinku-kunnat -26 %

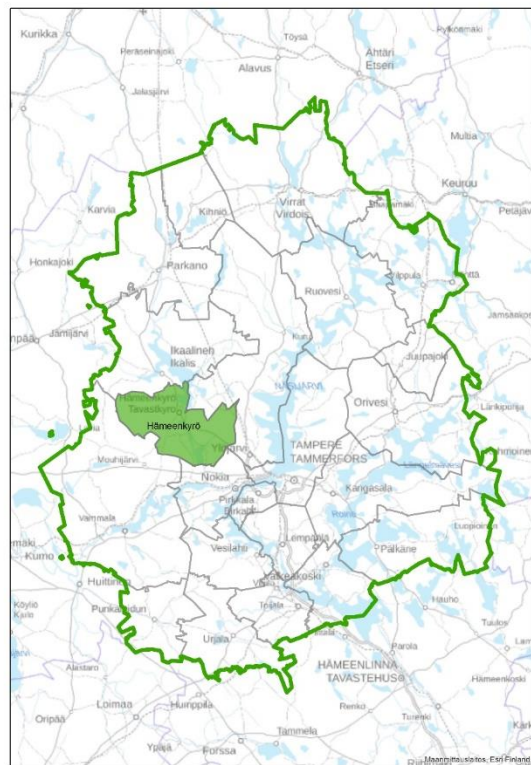
- ▶ Päästöt per asukas 6,1 t CO₂e/as
 - ▶ Hinku-kunnat 6,5 t CO₂e/as
- ▶ Muutos/as 2007 – 2018 -27 %
 - ▶ Hinku-kunnat -28 %

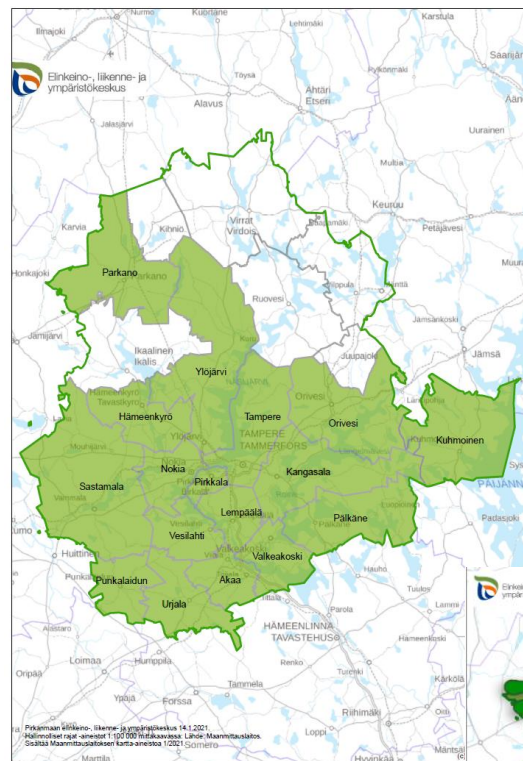
Kuntien mukaantulo talkoisiin ollut huimaa: yli 95 % Pirkanmaan asukkaista on sitoutunut tiukkoihin päästövähennyksiin!

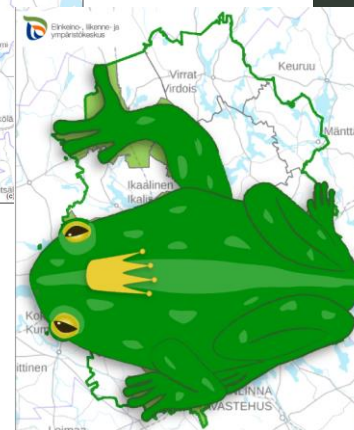
Alussa oli Pirkanmaa

2017

2021

Pirkanmaan sitoutuminen hiilineutraaliustavoitteisiin:

- Maakunta-Hinku
 - Koko maakunta sitoutunut
 - Hakijoina ELY-keskus ja Pirkanmaan liitto, mikä on ainutlaatuista Suomessa
- Kunnat
 - Hinkussa mukana 16/23 kuntaa = yli 95% pirkanmaalaisista
- Hinku-ryhmä ja sen toiminta
 - Pirkanmaan ilmastofoorumi + ympäristö- ja ilmastojaosto

Maakunnan ilmastövähennyspolun määrittelyä

Pirkanmaan ilmastofoorumi

- Mukana ilmastotavoitteisiin sitoutuneita toimijoita alueelta
- Laaja vuorovaikutteinen yhteistyö
- Asiantuntijalähtöisyys
- Päästövähennyspolkua valmisteltu
 - Keväällä 2021 päästövaikutusten arviointi mukaan työhön
 - Pääteemat valittu asiantuntijakäsittelyssä 2020 aikana
 - Liikenne, hiilinielut ja energia
 - Teemoille haetaan maakuntatason vaikuttavia toimenpiteitä
 - Läpileikkaavat painopisteet: johtaminen, päästövaikutusten arviointi, yritykset
 - Canemure-tiekartta täydentää myös kuntatasolle

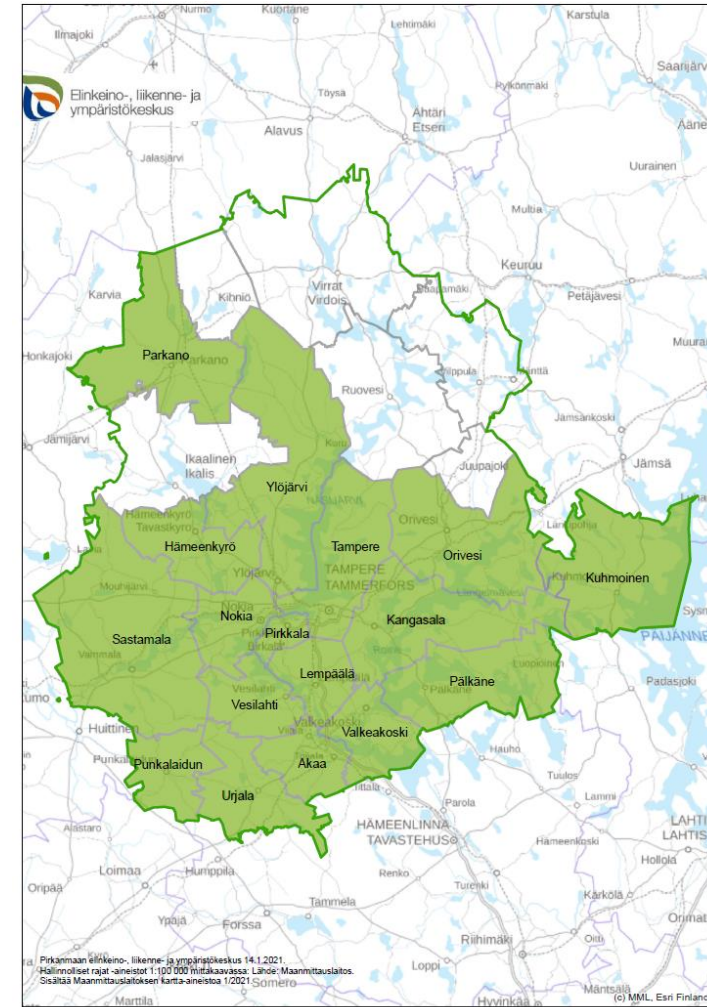
Ilmastofoorumin jäsenet:

Hinku-tavoitteisiin sitoutuneet kunnat:

- Akaa
- Hämeenkyrö
- Kangasala
- Kuhmoinen
- Lempäälä
- Nokia
- Orivesi
- Parkano
- Pirkkala
- Pälkäne
- Sastamala
- Tampere
- Urjala
- Valkeakoski
- Vesilahti
- Ylöjärvi

Muut organisaatiot:

- Pirkanmaan liitto
- Tampereen kaupunkiseutu
- Ekokumppanit
- Tampereen hiippakunta
- Tampereen yliopistoyhteisö
- Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantaryhmä

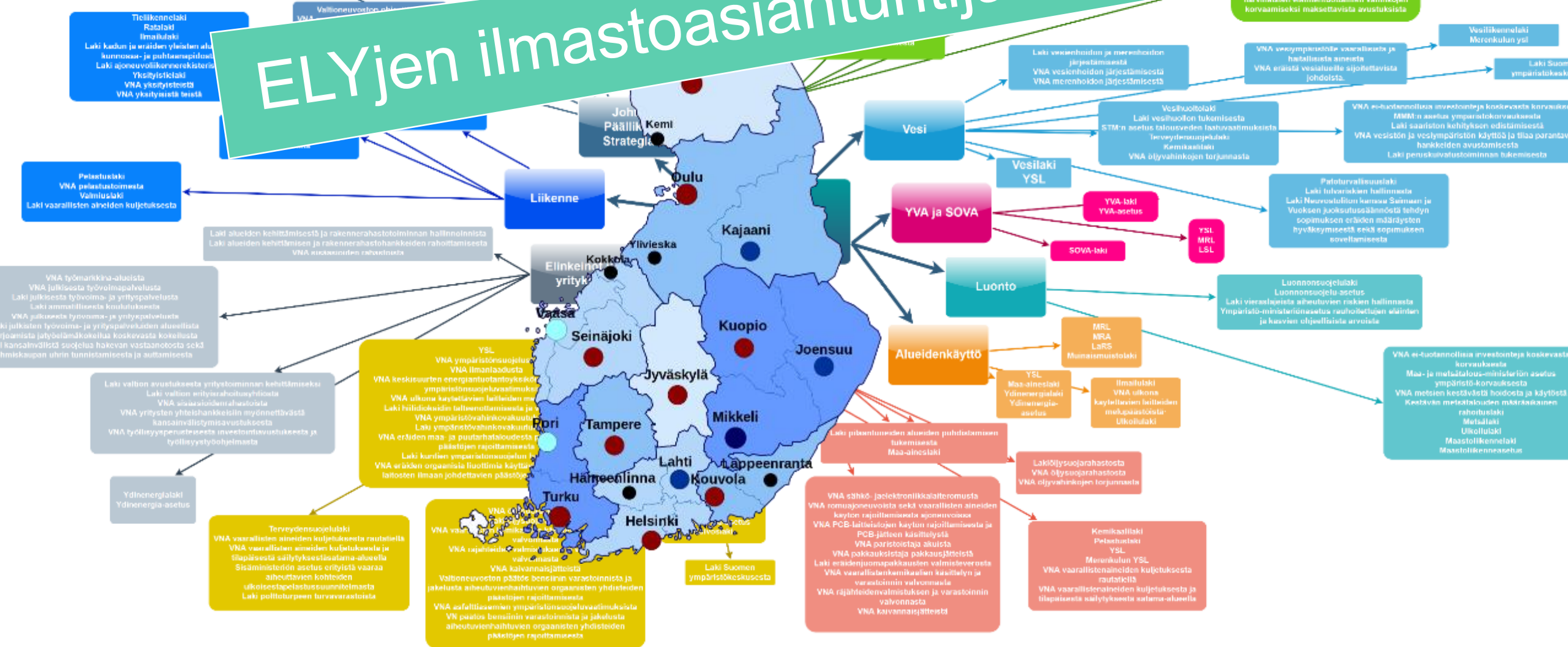

Pirkanmaan ELY-keskuksen ilmastotyö

- ELY-laki ja -asetus sekä ilmastolaki velvoittavat toimimaan!
- Läpileikkaavat painopisteet: ilmasto, kiertotalous ja digitalisaatio
- Maakunnallinen työ
 - Pirkanmaan ilmastofoorumi
 - Tietopohjan kehittäminen ja kartoittaminen, tiedonvälitys alueilla, yhteistyö ja koordinointi erilaisissa asiantuntijaryhmissä, asioiden tuominen keskusteluun ja edistäminen
 - Päästötietojen seuranta, ympäristön tilan seurannat
 - Tilaisuudet ja koulutukset kunnille ja sidosryhmille
 - Alueellisen yhteistyön edistäminen
 - Hiilineutraalin bio- ja kiertotalouden edistäminen
- Sisäinen työ
 - Strateginen osaaminen ja proaktiivinen ilmastotyö
 - Kuntien työn tukeminen yhteistyön ja tiedonvälityksen keinoin
 - Öljylämmityksestä luopumisen avustus
 - Ilmastotyön integroiminen esimerkiksi rahoitukseen (RR, yritysten kehittäminen)
 - Hyvien käytäntöjen levittäminen ELYjen välillä
 - Substanssiosaaminen E-, L- ja Y-vastuualueilla
 - ELY-keskuksen valtakunnallinen ilmastotiekartta – kaikkien virkatehtävien ilmastoläpikäynti
 - ELY-keskusten ilmastoverkoston koordinointi

ELYjen ilmastoasiantuntijaverkosto

Ilmastotyön kehittämiskohteet ELY- keskuksissa

yhdyskuntarakenne ja yhdyskuntien toimivuus	maaseutu
ympäristön hyvä tila	elinkeinot
vesi	strategia
liikenne	

Materiaalitehokkuus	Biokaasun ja bioenergian edistäminen*	Kiertotalouden potentiaalin tunnistaminen ja mahdollistaminen*	Kiertotalouden ja materiaalien uusiokäytön ratkaisujen riskienhallinta	Energia- ja resurssitehokkuuden edistäminen*	Energiajärjestelmän murros	Soiden käyttö, suojele, jälkihoito ja hiilivarastot	Ravinnekiertojen hallinta - vesiensuojelu, maaperä ja hiiltä sitovat kasvit*	Ojitukset ja vesitalouden hallinta
Ilmastotieto paikkatietoon	Päästöratkaisujen tunnistaminen erityyppisissä aluerakenteissa	Maankäytön ratkaisuissa syntyvien päästöjen minimointi ja nielujen maksimointi	Ilmastokestävä yhdyskuntarakenn	Kaupunkiviherrakenn	Energiatehokas ja ilmastokestävä vesihuolto	Ilmastovaikutusten arviointi	Ilmastomuutos ympäristölupavalvonnassa	Maamassat, PIMA ja riskienhallinta
Tulva- ja kuivuusriskienhallinta	Luonnonsuojelun "ilmastonsuojeluohjelma" - nielut ja sopeutuminen	Hulevedet	Vesiensuojelu	Meren, saariston ja rannikon ilmastokestävyys	Vesistöjen säännöstely ja patoturvallisuus	Ilmastokriteerit ja ilmastokestävyys ELYn jakaman rahoituksen arviointiin	EAKR, ESR ja JTF -rahoituksen ilmastokriteerit	Ilmastoteemat hankehakuihin
Koulutusten kehittäminen ilmasto-osaamisen lisäämiseksi	Ilmasto yritysten markkinointikeinona	Viljelijöiden neuvonta ja ilmastomyönteisen maatalouden	Yhteisöllisyys maaseudulla	Kulttuuriarvojen ja -ympäristön ilmastokestävyys	Käyttövoimat ja optimointi	Kestävemmän kulkumuotojakautaman edistäminen	Tievihreä hiilinieluna ja sopeutumisessa	Liikenteen rahoituksen kehittämisen mahdollisuudet
Ilmastokriteerit hankkeiden ja urakoiden perusteluihin	Resurssitehokkuus ja digitalisaatio liikenteenhallinnassa, tienpidon tiedonkeruussa sekä suunnittelussa.	Kuivatuksen mitoitus	Toimintavarmuus, liikenneturvallisuus ja vaikutusketjut	Ilmastoviestintä	Ilmastonäkökulma sidosryhmä- ja verkostotyössä	Ohjaavat tahot ja ELY-keskus ilmastoyhteistyössä	Ilmasto osana tulossuunnittelua	Yhteistyö vastuualueiden välillä ilmastoasioissa
	ELYn henkilöstön ilmasto-osaaminen, tietous ja kyky innovoida	Ilmastoennakointi ja ELYn rooli alueella	Ilmastomyönteiset hankintakriteerit ELY-keskusten kaikkiin hankintoihin	Tiedolla johtaminen, seuranta ja vaikuttavuus	Riskienhallinnan, varautumisen ja sopeutumisen integrointi (jatkuvuus)	Tiekartan jalkauttaminen ja edistymisen seuranta		

ELY-keskuksessa kehitetään:

- Ymparisto.fi/KILVA – työkalu kunnille kaavoituksen ilmastovaikutusten arviointiin
 - Palautetta ja kehitysehdotuksia kerätään koko ajan
- Tiedon ja vaikutusten arviointia kehitetään
 - ”Hiilineutraalit vyöhykkeet” – eri tyyppisten alueiden vahvuudet ilmastotyössä
 - Päästövaikutusten arviointi eri tyyppisissä hankkeissa
- ELY-ilmastotiekartta: miten aluehallinto voi omalla toiminnallaan mahdollistaa ja vahvistaa ilmastotyötä?
 - Kunnat merkittävin sidosryhmä